

Přílohy

Textová příloha

1. Text slibu věrnosti Československé republice
2. Nejvyšší posvátná kongregace Svatého oficia: První exkomunikační dekret
3. Nejvyšší posvátná kongregace Svatého oficia: Druhý exkomunikační dekret
4. Pius XII.: Apoštolský list *Impesiore caritate* (výňatky)

Obrazová příloha

1. Děkanský kostel Nanebevzetí Panny Marie v Ústí nad Orlicí (pohled od děkanství, současný stav)
2. Budova děkanství v Ústí nad Orlicí (současný stav)
3. Stavitel nového kostela a děkanství děkan Jan Leopold Mosbender
4. Kaplan Václav Boštík po svém příchodu do Ústí nad Orlicí (1927)
5. Václav Boštík po návratu z koncentračního tábora v Praze, vlevo spoluvězeň Antonín Mládek (1945)
6. Děkan Václav Boštík
7. Václav Boštík vychází z kostela po zbavení státního souhlasu (říjen 1961)
8. Oprava sochy Panny Marie na náměstí v Ústí nad Orlicí (1956)
9. Mírové náměstí v Ústí nad Orlicí s morovým sloupem zakončeným sochou Panny Marie (současný stav)
10. Vánoční výzdoba kůru a zadní části kostela (1950)
11. Karel Řepa, Karel Štipl: detail výzdoby hlavice jednoho z literátských kůrků (současný stav)
12. Detail hlavice jednoho ze sloupů literátských kůrků
13. Socha sv. Jana Nepomuckého na Svatojánském náměstí před Hernychovou vilou
14. Jan Sokol: monstrance (1942)
15. Návrh výzdoby presbytáře k výstavu Nejsvětější svátosti oltářní
16. Provedení výzdoby presbytáře k výstavu Nejsvětější svátosti oltářní
17. Průvod při pohřbu děkana Václava Boštíka 23. dubna 1963

1. Text slibu věrnosti Československé republice

„Slibuji na svou čest a svědomí, že budu věren Československé republice a jejímu lidově demokratickému zřízení a že nepodniknu nic, co by bylo proti jejím zájmům, bezpečnosti a celistvosti. Budu jako občan lidově demokratického státu plnit svědomitě povinnosti, jež vyplývají z mého postavení, a vynasnažím se podle svých sil podporovat budovatelské úsilí směřující k blahu lidu.“

2. Nejvyšší posvátná kongregace Svatého officia: První exkomunikační dekret¹

DECRETUM SCHISMATICA „ACTIO CATHOLICA“ IN CECOSLOVACHIA DAMNATUR	DEKRET, KTERÝM SE ZAVRHUJE SCHIZMATICKÁ „KATOLICKÁ AKCE“ V ČESKOSLOVENSKU
<p>Postremo hoc tempore Ecclesiae Catholicae adversarii in Cecoslovachia falsi nominis „Actionem Catholicam“ dolose excitarunt, qua illius Reipublicae catholicos inducere conantur, ut ab Ecclesia Catholica deficiant et ab oboedientia legitimis Ecclesiae Pastoribus debita recedant.</p> <p>Quae actio eo est iniquior quod eius agitadores non dubitarunt malos cogere, vi vel dolo, ad nomina sua eidem danda; imo eo pervenerunt ut inter asseclas etiam multos sacerdotes et laicos catholicos recensere atque enuntiare auderent, qui ei numquam adhaeserunt, quin etiam contrariam voluntatem manifestarunt.</p> <p>Quapropter Suprema Sacra Congregatio Sancti Officii, munere suo fungens fidei ac morum integritatem tuendi, nomine et auctoritate Ssmi D. N. Pii, Div. Prov. Papae XII, praedictam actionem, fraudulentem „Actionem Catholicam“ nuncupatam, reprobata ac damnata tamquam schismaticam, simulque declarat omnes et singulos, clericos et laicos, qui ei scienter ac sponte iam adhaeserint vel in posterum adhaereant et nominatim eius auctores et promotores, tanquam schismatici et ab Ecclesia Catholica apostatas incurrisse vel incururos esse ipso facto in excommunicationem speciali modo Apostolicae Sedi reservatam, de qua c. 2314, firmis ceteris Iuris Canonici</p>	<p>V nedávné době založili nepřátelé katolické církve v Československu nepravou „Katolickou akci“, kterou se katolíky v této republice snaží přivést k odpadnutí od katolické církve a k odmítnutí povinné poslušnosti legitimním pastýřům církve.</p> <p>Tato akce je o to ničemnější, že její podněcovatelé neváhali nutit mnoho lidí ke vstupu do ní i za použití násilí či lsti; dokonce zašli tak daleko, že mezi její členy započítávali také mnoho katolických kněží i laiků, kteří se do ní nikdy nepřihlásili, a kteří s ní třeba projeví nesouhlas.</p> <p>Proto Nejvyšší posvátná kongregace Svatého officia plní svůj úkol ochraňovat neporušenost víry a mravů: jménem a z autority Jeho Svatosti, z Boží Prozřetelnosti našeho papeže, Pia XII. uvedenou akci, neoprávněně nazývanou „Katolická akce“, zavrhuje a odsuzuje jako schizmatickou a zároveň prohlašuje, že všichni, ať klerici či laici, kteří se již stali nebo se v budoucnu stanou vědomě a dobrovolně jejími členy, a jmenovitě její iniciátoři a podporovatelé, jakožto rozkolníci a odpadlíci od katolické církve, upadli, případně upadnou, skutkem samým do exkomunikace vyhrazené zvláštním způsobem Apoštolskému stolci, o čemž pojednává kánon 2314, bez uložení</p>

¹ Originální text v latinském jazyce převzat z *Acta Apostolicae Sedis* č. 41, 1949, s. 333. Dostupné také z WWW z <http://www.vatican.va/archive/aas/documents/AAS%2041%20%5B1949%5D%20-%20ocr.pdf> [2011-11-28]. Dále jen AAS. Při překladu do českého jazyka přihlédnuto k HRDINA, Antonín. *Texty ke studiu konfesního práva III. Československo*. 1. vydání. Praha: Karolinum, 2006, s. 164–165. Dále k Dokument č. 25. In *Securitas imperii* 11, 2005, s. 278–279.

<p>sanctionibus, quibus ipsi dein erunt plectendi, si (quod Deus avertat) in censura contumaciter perseveraverint.</p> <p>Datum Romae, ex Aedibus Sancti Officii, die 20 Iunii a. 1949. Petrus Vigorita, Supr. S. Congr. S. Officii Notarius.</p>	<p>dalších kanonických trestů, jimiž však budou potrestáni, pokud by (což Bůh nedopustí) tvrdošjně setrvali v tomto církevním trestu.</p> <p>Dáno v Římě, v sídle Svatého officia, dne 20. června roku 1949. Petr Vigorita, notář Nejvyšší posvátné kongregace Svatého officia</p>
---	--

3. Nejvyšší posvátná kongregace Svatého officia: Druhý exkomunikační dekret²

II. DECRETUM	DRUHÝ DEKRET
<p>Quasitum est ab hac Suprema Sacra Congregatione [Sancti Officii]:</p> <p>1. Utrum licitum sit partibus communistarum nomen dare vel eisdem favorem praestare.</p> <p>2. Utrum licitum sit edere, propagare vel legere libros, periodica, diaria vel folia, quae doctrinae vel actioni communistarum patrocinantur, vel in eis scribere</p> <p>3. Utrum christifideles, qui actus de quibus in nn. 1 et 2 scienter et libere posuerint, ad Sacramenta admitti nossint.</p> <p>4. Utrum christifideles, qui communistarum doctrinam materialisticam et antichristianam profitentur, et in primis qui eam defendunt vel propagant, ipso facto, tamquam apostatae a fide catholica, incurrant in excommunicationem speciali modo Sedi Apostolicae reservatam.</p> <p>Emi[nentissimi] Rev[erendissimi]mi Patres, rebus fidei ac morum tutandis praepositi, prae habito RR. DD. Consultorum voto, in consessu plenario feriae III (loco IV), diei 28 Iunii 1949, respondendum decreverunt:</p> <p>Ad 1. Negative: communismus enim est materialisticus et antichristianus; communistarum autem duces, etsi verbis quandoque</p>	<p>Nejvyšší posvátné kongregaci [Svatého officia] byly předloženy tyto otázky:</p> <p>1. Zda je věřícím dovoleno vstoupit do komunistických stran a podporovat je?</p> <p>2. Zda je dovoleno zveřejňovat, rozšiřovat a číst knihy, časopisy nebo letáky, jež obhajují komunistickou nauku a jeho způsoby jednání, či do nich přispívat?</p> <p>3. Zda mohou být věřící, kteří se vědomě a dobrovolně dopouštějí jednání uvedeného v bodech 1 a 2, přípustěni ke svátostem?</p> <p>4. Zda věřící, kteří upřednostňují komunistickou materialistickou a antikřesťanskou nauku, a zejména ti, kdo tuto nauku hájí a šíří, upadají skutkem samým do exkomunikace vyhrazené zvláštním způsobem Apoštolskému stolci jakožto odpadlíci od katolické víry?</p> <p>Jejich Eminence nejdůstojnější otcové, kteří mají za úkol chránit víru a mravy, vzali v úvahu vůli nejdůstojnějších pánů poradců a na svém plenárním zasedání v úterý (namísto středy) dne 28. června 1949 rozhodli odpovědět následovně:</p> <p>K 1. otázce: Není to dovoleno, protože komunismus je materialistický a antikřesťanský směr. Přestože komunističtí</p>

² Originální text v latinském jazyce převzat z AAS č. 41, 1949, s. 334. Při překladu do českého jazyka přihlédnuto k HNILICA, Pavol Mária. *Náboženské problémy*, s. 15–16. Dále k Dokument č. 33. In *Securitas imperii* 11, 2005, s. 300–301. Rozhodnutí kongregace bylo zveřejněno ve formě čtyř otázek a odpovědí na ně – běžným způsobem řešení kauz v kanonickém právu.

<p>profitentur se Religionem non oppugnare, re tamen, sive doctrina sive actione, Deo veraeque Religioni et Ecclesiae Christi sese infensos esse ostendunt.</p> <p>Ad 2. Negative: prohibentur enim ipso iure (cfr. can. 1399 C. I. C.).</p> <p>Ad 3. Negative, secundum ordinaria principia de Sacramentis denegandis iis qui non sunt dispositi.</p> <p>Ad 4. Affirmative.</p> <p>Et sequenti feria V, die 30 eiusdem mensis et anni, Ssmus D. N. Pius divina Providentia Papa XII, in solita audientia Excno ac Revma Dno Adessori S. Officii impertita, relata Sibi Emorum Patrum resolutionem adprobavit et in Actorum Apostolicae Sedis Commentario Officiali promulgari iussit.</p> <p style="text-align: center;">Datum Romae, die 1 Iulii 1949. Petrus Vigorita, Supr. S. Congr. S. Officii Notarius</p>	<p>vůdcové někdy slovy hlásají, že nebojují proti náboženství, ve skutečnosti – ať už činy nebo naukou – projevují nepřátelství vůči Bohu, pravému náboženství a Kristově církvi.</p> <p>K 2. otázce: Není to dovoleno, protože jsou kanonickým právem zakázané (srov. kán. 1399 Kodexu kanonického práva).</p> <p>K 3. otázce: Nemohou, protože nesplňují nutné podmínky pro přijetí svátostí.</p> <p>K 4. otázce: Ano, upadají.</p> <p>Ve čtvrtek, tj. 30. dne téhož měsíce a roku Jeho Svatost, z Boží Prozřetelnosti náš papež, Pius XII. během obvyklé audience udělené Jeho Excelenci nejdůstojnějšimu pánu prefektovi Svatého officia rozhodnutí Jejich Eminencí otců schválil a přikázal, aby bylo zveřejněno v Actech Apostolicae Sedis.</p> <p style="text-align: center;">Dáno v Římě dne 1. července 1949. Petr Vigorita, notář Nejvyšší posvátné kongregace Svatého officia</p>
---	--

4. Pius XII.: Apoštolský list *Impesiore caritate* (výňatky)³

<p style="text-align: center;">EPISTULA APOSTOLICA AD VENERABILES FRATRES ARCHIEPISCOPOS, EPISCOPOS, ET AD DILECTOS FILIOS E CLERI LAICORUMQUE ORDINE CECOSLOVACAE REIPUBLICAE PACEM ET COMMUNIONEM CUM APOSTOLICA SEDE HABENTES. PIUS PP. XII</p>	<p style="text-align: center;">APOŠTOLSKÝ LIST PAPEŽE PIA XII. CTIHODNÝM BRATŘÍM ARCIBISKUPŮM, BISKUPŮM A MILOVANÝM SYNŮM KLÉRIKŮM I LAIKŮM V ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLICĚ, KTERÍ ŽIJÍ V MÍRU A SPOLEČENSTVÍ S APOŠTOLSKÝM STOLCEM</p>
<p>Venerabiles Fratres ac dilecti filii, salutem et Apostolicam Benedictionem.</p> <p>Impesiore caritate eos diligimus, qui acerbis afflictisque rerum condicionibus utuntur ob tenacem praesertim fidelitatem incensumque</p>	<p>Ctihodní bratři a milovaní synové, pozdrav a apoštolské požehnání.</p> <p>Nesmírnou láskou milujeme všechny tísněné a sužované těžkými podmínkami – především pro jejich pevnou oddanost</p>

³ Originální text v latinském jazyce převzat z AAS č. 43, 1951, s. 768–772. Dostupné také z WWW z <<http://www.vatican.va/archive/aas/documents/AAS%2043%20%5B1951%5D%20-%20ocr.pdf>> [2011-12-12]. Biblické citáty převzaty z *Nový zákon. Text užívaný v českých liturgických knihách přeložený z řečtiny se stálým zřetelem k nové Vulgátě*. Praha: Sekretariát České liturgické komise, 1989.

amorem erga Divinum Redemptorem ab eoque conditam Ecclesiam. Horum vos in numero esse maerenti animo novimus. Novimus siquidem Catholicam Religionem, qua nihil est in annalibus vestris gloriosius, nihil est ad concordiam suadendam et ad pacem solidandam, nihil ad iustitiam caritatemque fovendam et ad humanam tutandam dignitatem civilemque cultum promovendum aptius, in praesens, proh dolor, vel debita libertate privari, vel talibus praepediri impedimentis omneque genus difficultatibus, quibus eidem perarduum sit sua omnia exercere munera, sua privatim publiceque impertire praecepta, suamque beneficam vim in singulorum animos, in domesticos convictus, in litterarum ludos ac scholas, atque palam in omnium civium ordines summa cum communi utilitate proferre. Novimus sacrorum Antistites apud vos vel in carcerem fuisse detrusos, vel in publicae custodiae campis detineri, vel in ipsas suas sedes relegari, vel denique adsidue seduloque observari atque indagari ad perfunctionem etiam quod attinet muneris sui.

In iisdem tristissimis condicionibus sacerdotes versantur ac religiosaeque sodales ad centena utique multa, itemque plurimi e laicorum ordine viri, qui quidem idcirco infesti, perniciosi, insidiosique Reipublicae reputantur, quod Ecclesiae Catholicae praecepta ac normas mordicus retinent, fortiter tutantur, in vitae usum deducere enituntur.

At hoc iisdem honori, non dedecori vertitur; christiana enim doctrina, si erroribus non misceatur, non civium, non populorum, non gentium bono adversatur, sed potius humanae consortionis fundamenta continet, solidat, confirmat, eiusque iura atque officia aequa lance temperat, dum, debita omnium libertate servata incolumi, eos ad pacatam tranquillamque prosperitatem, iustitia veri nominis auspice, advocat atque conducit. Catholici cives nemini procul dubio in patria caritate cedunt, nemini in publicis observandis legibus publicisque reverendis auctoritatibus, dummodo nihil contra

a vroucí lásku vůči Božskému spasiteli, stejně jako vůči jím založené církvi. Se zármutkem v srdci jsme seznali, že mezi ně náležíte. Dozvěděli jsme se totiž, že katolické náboženství – nad něž nic si ve vašich dějinách nezasluhuje větší cti, nic vhodněji nevybízí k soudružnosti a k upevnění míru, nic tak nepodporuje spravedlnost a lásku, nic tak nebrání lidskou důstojnost a nepodporuje rozvoj společnosti – je bohužel v současnosti jednak zbavováno náležité svobody, jednak je mu bráněno takovými překážkami a těžkostmi různého druhu, že je pro něj velice nesnadné zastávat všechny své úkoly, soukromě i vzhledem k státu se věnovat svému poslání, ochotně nabídnout své nasazení jednotlivým duším, rodinám, školám všech stupňů, jakož i veřejně do všech struktur společnosti s obecným prospěchem. Víme, že vaši biskupové byli uvrženi do vězení nebo jsou zadržováni v koncentračních táborech či jsou vypuzeni ze svých vlastních sídel, konečně pak jsou při výkonu svého úřadu cíleně a ustavičně hlídáni a sledováni.

Ve stejně nelítostných podmínkách se nacházejí stovky kněží, ale také řeholníků a řeholních sester. Podobně mnozí laici, kteří jsou považováni za zákeřné nebezpečí a zhoubu republiky, protože se vši silou přidržují učení a pravidel katolické církve, rázně je hájí a snaží se je uvádět do života.

Avšak toto je jím ke cti, nikoli k hanbě! Křesťanské učení – jestliže neobsahuje omyly – neodporuje dobru občanů, národů, lidstva, ba spíše udržuje, jistí a upevňuje základy lidského společenství a vyrovnaně usměrňuje jejich práva a povinnosti. Při nezbytném zachování neporušené svobody všech a pod vedením pravdivé spravedlnosti je pak shromažďuje a přivádí k umírněnému a pokojnému prospěchu. Občané katolíci totiž bezpochyby za nikým nezaostávají v lásce k vlasti, za nikým nezaostávají v poslušnosti zákonům a veřejné autoritě, jestliže nenařizují nic proti svědomí křesťanů

christianam suam ipsorum conscientiam, nihil contra Dei Ecclesiaeque iura imperetur. (...)

Quod autem vehementiore anxitudine animum afficit Nostrum hoc est: iuvenes praesertim tenellosque pueros omni arte adduci, ut, christiana reiecta fide christianisque posthabitis praeceptis, eis priventur principiis ac normis, quibus cerea haec aetas conformetur oportet, quibus innocentia servatur incolumis, quibus virtus alitur, efficitque oves catholico nomine dignos. (...) Patres praesertim matresque familias vehementer adhortamur ut hac in re nullis curis, nullis pareant laboribus; in praesentibus siquidem rerum condicionibus eorum potissimum est, ea, quae sacerdotes, ea, quae ludorum praeceptores scholarumque magistri facere nequeant, diligentissime supplere.

Aliud praeterea est, quod paternum angit animum Nostrum. Perspectum enim habemus apud vos, vel incusationibus fucata tectis veritatis specie, vel apertis calumniis summopere contendit, ut christifideles a Catholicae Ecclesiae unitate et ab eius arce, ab hac nempe Apostolica Sede, si fieri possit, abstrahantur. Romanus Pontifex quasi inimicus gentis vestrae describitur, cum reapse pater sit amantissimus; atque eo usque proceditur, ut novum graviusque bellum eum machinari asseveretur. (...)

Debita ubique restituatur Ecclesiae libertas, qua eadem ad civilis ipsius societatis profectum utitur et ad eius solidanda fundamenta. Qui suae tutandae religionis causa in vincula coniecti sunt, qui in publicae custodiae locis detenti, ii tandem omnes ad patrios redire lares queant, ibique tranquillam possint traducere vitam ac suam libere religionem colere. Illa civium ac populorum omnium redintegretur pax atque concordia, quae neque Ecclesiae sanctae, neque Nationibus, neque singulis hominibus sua deneget iura, suamque deneget dignitatem. Haec veri nominis pax, quae veritate, iustitia caritateque fulcitur, et quam Iesus Christus bonae attulit voluntatis hominibus, Luc I 14

a proti právu Božímu a církve. (...)

Toto však velice mocně naplňuje naše srdce úzkostí: že především mládež a mladí chlapci jsou všemi způsoby sváděni, aby po odmítnutí katolické víry a odsunutí křesťanského učení na druhé místo, mohli být obráni o principy a pravidla, jimiž je třeba formovat toto křehké období, ve kterém je zachována neporušená nevinnost, jimiž se živí ctnost a stávají se hodnými jména katolíků. (...) Především pak naléhavě pobízíme matky a otce rodin, aby v této situaci nelitovali vynaložit jakékoli úsilí a námahu, v této době je totiž nejdůležitější, aby úkoly, které nemohou vykonávat kněží a učitelé ve školách, velmi pečlivě zastali rodiče.

Krom toho naše otcovské srdce velmi znepokojuje zjevný fakt, že jsou u vás věřící stálým terčem jednak obviněních maskovaných rouškou pravdivosti, jednak i zcela zjevných lží, aby tak křesťané – pokud by to bylo možné – byli zbaveni jednoty církve, zbaveni i záruky její pevnosti, již je Svatý stolec. Papež je líčen, jako by byl nepřítel vašeho národa, ačkoli ve skutečnosti je milujícím otcem. Zachází se až tak daleko, že se tvrdí, jak připravuje novou hroznou válku. (...)

Ať se všude obnoví náležitá svoboda církve, která slouží k pokroku občanské společnosti, k upevnění jejích základů. Ti, kdo jsou vězněni pro obranu své víry, ti, kdo jsou drženi v koncentračních táborech, ať se konečně mohou vrátit do svých domovů, kde by mohli nerušeně žít své životy a svobodně vyznávat své náboženství. Ať se navrátí mír a svornost obcí i národů, mír, který neupírá práva ani svaté církvi, ani občanům, ani jednotlivým lidem, jako nepopírá ani svou důstojnost. Tento skutečný mír, jenž se opírá o pravdu, spravedlnost a lásku, a který Ježíš Kristus přinesl všem lidem dobré vůle (Lk 2, 14), ať se co nejdříve rozzáří nad vámi nade všemi. (...)

<p>quam citissime vobis omnibusque arrideat. (...)</p> <p>Sciatis Nos impensa vos caritate paternoque animo cotidie prosequi, vestrasque rerum angustias Nostras itidem esse angustias; ac perspectum etiam habeatis poenas aerumnasque vestras propitium Deum accipere, easdemque convertere in supernarum gratiarum imbrem.</p> <p>Quarum caelestium gratiarum auspex esto amantissimaeque voluntatis Nostrae testis Apostolica Benedictio, quam vobis singulis universis, Venerabiles Fratres ac dilecti filii, iisque nominatim, „<i>qui persecutionem patiuntur propter iustitiam</i>“ (Math 5, 10), effuso animo impertimus.</p> <p>Datum Romae, apud S. Petrum, die xxviii mensis Octobris, in Festo Domini Nostri Iesu Christi Regis, anno MDCCCCLI, Pontificatus Nostri tertio decimo. PIUS PP. XII</p>	<p>Buďte si jisti, že vás každodenně provázíme svou láskou a otcovským duchem a že vaše úzkosti jsou rovněž Našimi úzkostmi. Podobně nezapomínejte, že vaše strasti a těžkosti milostivý Bůh přijímá a obrací v rosu nebeských milostí.</p> <p>Svědkiem těchto nebeských milostí a naší láskyplné náklonnosti budiž Naše apoštolské požehnání, které vám jednotlivě – drazí bratří a milovaní synové – a jmenovitě pak těm, kteří „<i>jsou pronásledováni pro spravedlnost</i>“ (Mt 5, 10), z celého srdce uděluji.</p> <p>Dáno v Římě, u svatého Petra 28. října roku 1951, o slavnosti Ježíše Krista Krále, ve dvanáctém roce Našeho pontifikátu</p> <p>Pius XII., papež</p>
--	--

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

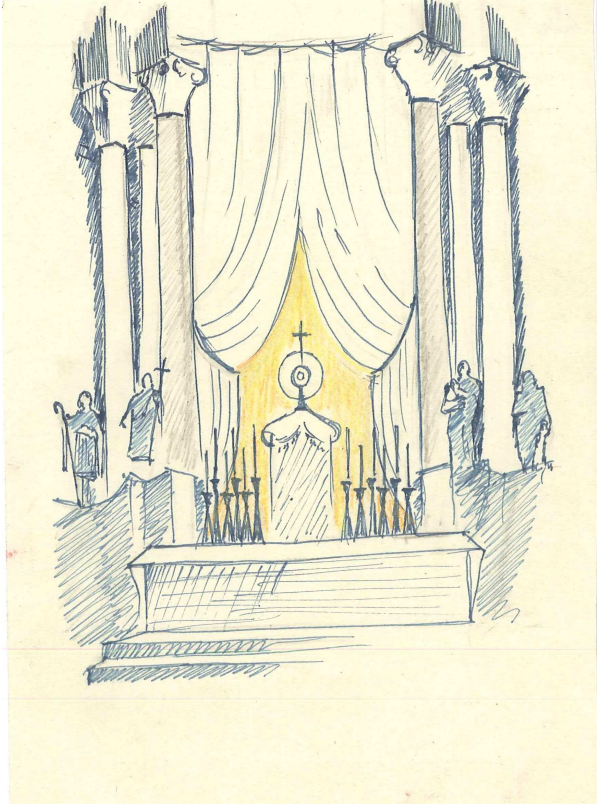
12

13

14

15

16

17